

Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο - για Τουρκία: Βαριά κριτική για “Γαλάζια Πατρίδα” και μνημεία πολιτιστικής κληρονομιάς

[/ Επικαιρότητα](#)

Αυξάνεται «το χάσμα» της Τουρκίας από τις αξίες και τα συμφέροντα της ΕΕ, τονίζει η ετήσια έκθεση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (ΕΚ) που εγκρίθηκε σήμερα με 381 ψήφους υπέρ, 107 κατά και 171 αποχές.

Η έκθεση που συντάχθηκε από τον Ισπανό ευρωβουλευτή των Σοσιαλιστών, Νάτσο Σάντσες Αμόρ, και εγκρίθηκε από το ΕΚ, επισημαίνει ότι οι διαπραγματεύσεις για την ένταξη της Τουρκίας στην ΕΕ έχουν «παγώσει από το 2018», λόγω της επιδείνωσης του κράτους δικαίου και καταλήγει στο συμπέρασμα ότι δεδομένης της «έλλειψης προόδου» και της «οπισθοδρόμησης της δημοκρατίας» στη χώρα, «η διαδικασία ένταξης της Τουρκίας στην ΕΕ δεν μπορεί να επανακινήσει υπό τις παρούσες συνθήκες».

Ειδικότερα, όσον αφορά τα ανθρώπινα δικαιώματα και το κράτος δικαίου, το

Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κάνει λόγο για «δεινή κατάσταση» και για «δημοκρατική οπισθοδρόμηση» την τελευταία περίοδο, «με επίμονους νόμους και μέτρα που αποσκοπούν στον περιορισμό του κράτους δικαίου και των θεμελιωδών δικαιωμάτων». Η έκθεση ζητά να τεθεί τέλος στις συνεχείς επιθέσεις κατά των δικαιωμάτων των μελών της αντιπολίτευσης, καταγγέλλοντας ιδιαίτερα την κατάσταση του CHP και του υποψηφίου του για την προεδρία, Εκρέμ Ιμάμογλου, των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, των δικηγόρων, των δημοσιογράφων, των καλλιτεχνών, των ακαδημαϊκών και των ακτιβιστών της κοινωνίας των πολιτών, μεταξύ άλλων.

Για πρώτη φορά η έκθεση του ΕΚ ασκεί έντονη κριτική στη σιωπή άλλων θεσμικών οργάνων της ΕΕ και πολλών κρατών μελών της ΕΕ, απέναντι στη διάβρωση του κράτους δικαίου στην Τουρκία, καλώντας τα να είναι «πιο ηχηρά» σε αυτό το θέμα.

Παράλληλα, το ΕΚ προτρέπει την τουρκική κυβέρνηση, τα θεσμικά όργανα και τα κράτη μέλη της ΕΕ να συνεχίσουν να εργάζονται, πέρα από την παγωμένη διαδικασία ένταξης, προς μια «στενότερη, πιο δυναμική και στρατηγική εταιρική σχέση». Η έκθεση εξετάζει τις σχέσεις ΕΕ - Τουρκίας πέραν της διαδικασίας προσχώρησης σε τομείς αμοιβαίου ενδιαφέροντος, επαναλαμβάνοντας την έκκλησή της για την επανέναρξη όλων των σχετικών διαλόγων υψηλού επιπέδου για την αντιμετώπιση κοινών προκλήσεων, όπως ο εκσυγχρονισμός της τελωνειακής ένωσης. Τονίζεται, επίσης, η σημασία συμμόρφωσης της Τουρκίας με τα εκκρεμή κριτήρια αξιολόγησης για την επανέναρξη της διαδικασίας ελευθέρωσης του καθεστώτος θεωρήσεων (βίζα).

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΚΑΛΗΣ ΓΕΙΤΟΝΙΑΣ

Το ΕΚ εκφράζει την υποστήριξή του στο διάλογο Ελλάδας-Τουρκίας, όπως η σύνοδος κορυφής Μητσοτάκη-Ερντογάν του Φεβρουαρίου 2026, ως βήμα προς την αποκλιμάκωση στην Ανατολική Μεσόγειο. Παράλληλα, το ΕΚ επαναλαμβάνει την έκκλησή του προς την Τουρκία να υιοθετήσει «εποικοδομητική και όχι διεκδικητική ή επιθετική προσέγγιση» στην περιοχή. Επικρίνει την προώθηση από την Τουρκία του δόγματος της «Γαλάζιας Πατρίδας», εκφράζει βαθιά ανησυχία για τη διατήρηση του casus belli κατά της Ελλάδας, το οποίο χαρακτηρίζει ασύμβατο μεταξύ συμμάχων και καλών γειτόνων, και κατακρίνει τη συνεχιζόμενη παραβίαση της κυριαρχίας και των κυριαρχικών δικαιωμάτων κρατών-μελών της ΕΕ, ιδίως της Ελλάδας και της Κύπρου.

Ειδική αναφορά γίνεται στις παραβιάσεις του ελληνικού εναέριου χώρου, στην «πολιτική εργαλειοποίηση» του συστήματος NAVTEX, στις παρεμβάσεις σε έργα κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος όπως ο Great Sea Interconnector και ο EastMed,

στις αντιδράσεις για το ελληνικό θαλάσσιο πάρκο στο Αιγαίο και στην αύξηση των παράνομων αλιευτικών δραστηριοτήτων τουρκικών σκαφών εντός ελληνικών χωρικών υδάτων. Το ΕΚ καλεί εκ νέου την Άγκυρα να σεβαστεί πλήρως την κυριαρχία των κρατών-μελών, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματός τους να οριοθετούν ΑΟΖ σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο και την UNCLOS, ενώ επαναλαμβάνει ότι το τουρκο-λιβυκό μνημόνιο «παραβιάζει τα κυριαρχικά δικαιώματα τρίτων κρατών, δεν συνάδει με το Δίκαιο της Θάλασσας και δεν μπορεί να παράγει έννομα αποτελέσματα για τρίτες χώρες».

Το ΕΚ τονίζει την ανάγκη τήρησης των συστάσεων της Επιτροπής της Βενετίας, ιδιαίτερα όσον αφορά τις μειονότητες, όπως ο ελληνορθόδοξος πληθυσμός της Ίμβρου και της Τενέδου, καθώς και τον σεβασμό προς το Οικουμενικό Πατριαρχείο, **με αναγνώριση της νομικής του προσωπικότητας και του τίτλου του Οικουμενικού Πατριάρχη. Εκφράζουν βαθιά ανησυχία για την έλλειψη προστασίας μνημείων παγκόσμιας κληρονομιάς, όπως η Αγία Σοφία και η Μονή Παναγίας Σουμελά, καθώς και για τις πράξεις βανδαλισμού εναντίον μειονοτικών χώρων λατρείας, ζητώντας την άμεση εφαρμογή των αποφάσεων της UNESCO.**

ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ

Στα ζητήματα ασφάλειας και άμυνας, η έκθεση υπογραμμίζει τη στρατηγική και γεωπολιτική σημασία της Τουρκίας για την ΕΕ και το ΝΑΤΟ, αναγνωρίζοντας τον αυξανόμενο ρόλο της σε περιοχές κρίσιμες για την ευρωπαϊκή ασφάλεια, όπως η Μαύρη Θάλασσα, η Ουκρανία, ο Νότιος Καύκασος και η Μέση Ανατολή, καθώς και τη συμβολή της σε αποστολές διαχείρισης κρίσεων της ΕΕ. Το ΕΚ τάσσεται υπέρ της περαιτέρω ενίσχυσης της πρακτικής συνεργασίας ΕΕ-Τουρκίας σε θέματα ασφάλειας και άμυνας όπου υπάρχουν κοινά στρατηγικά συμφέροντα, εκφράζει ωστόσο ανησυχία για τη συνεχιζόμενη παρεμπόδιση της συνεργασίας ΕΕ-ΝΑΤΟ από την Άγκυρα μέσω του αποκλεισμού κράτους-μέλους της ΕΕ και καλεί την Τουρκία να εγκαταλείψει αυτή την πρακτική.

Παράλληλα, η έκθεση καταγράφει περαιτέρω επιδείνωση της ευθυγράμμισης της Τουρκίας με την Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφαλείας της ΕΕ, η οποία υποχώρησε από 6% το 2024 σε 4% το 2025, το χαμηλότερο επίπεδο που έχει καταγραφεί. Παρότι χαιρετίζει την εντατικοποίηση του πολιτικού διαλόγου και τη συμμετοχή της Τουρκίας σε αποστολές της ΕΕ, το ΕΚ εκφράζει ανησυχία για την αυξανόμενη αντιδυτική στάση των τουρκικών αρχών και καλεί την Άγκυρα να άρει εμπόδια που υπονομεύουν την εμπιστοσύνη μεταξύ συμμάχων, όπως η διατήρηση του *casus belli* κατά κράτους-μέλους της ΕΕ, οι αμφισβητήσεις κυριαρχίας άλλων κρατών και η διατήρηση του ρωσικού συστήματος αεράμυνας S-

400. Επιπλέον, εκφράζει σοβαρή ανησυχία για την προσέγγιση της Τουρκίας με τους BRICS+ και τον Οργανισμό Συνεργασίας της Σαγκάης, τονίζοντας ότι ενδεχόμενη πλήρης ένταξη στους BRICS+ είναι θεμελιωδώς ασύμβατη με την ενταξιακή της πορεία προς την ΕΕ.

Παρά τις παραπάνω επιφυλάξεις, το ΕΚ εκτιμά ότι, υπό το φως των γεωπολιτικών εξελίξεων, «θα πρέπει να διερευνηθούν οι δυνατότητες συνεργασίας με την Τουρκία στο πλαίσιο των τρεχουσών και μελλοντικών πολιτικών της ΕΕ στον τομέα της ασφάλειας και της άμυνας». Παράλληλα, όμως καλεί την Άγκυρα «να άρει τα σοβαρά εμπόδια που υπονομεύουν την εμπιστοσύνη μεταξύ εταίρων και συμμάχων».

ΚΥΠΡΙΑΚΟ

Το ΕΚ επαναβεβαιώνει την πάγια θέση του ότι η μόνη λύση στο κυπριακό πρόβλημα είναι μια δίκαιη, συνολική, βιώσιμη και δημοκρατική διευθέτηση, εντός του συμφωνηθέντος πλαισίου των Ηνωμένων Εθνών, στη βάση μιας δικαιοδικής, διζωνικής ομοσπονδίας με ενιαία διεθνή νομική προσωπικότητα, ενιαία κυριαρχία, ενιαία ιθαγένεια και πολιτική ισότητα, όπως ορίζεται στις σχετικές αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας, στους συμφωνηθέντες τομείς σύγκλισης και στο πλαίσιο του ΓΓ του ΟΗΕ, καθώς και σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο και τις αρχές και αξίες της ΕΕ. Χαιρετίζει τις πρόσφατες πρωτοβουλίες για επανέναρξη των διαπραγματεύσεων, συμπεριλαμβανομένων των άτυπων συναντήσεων υπό την αιγίδα του ΟΗΕ το 2025-2026, καθώς και τα μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης μεταξύ των δύο κοινοτήτων. Ταυτόχρονα, καταδικάζει τις μονομερείς ενέργειες της Τουρκίας, όπως η παράνομη εγκατάσταση κατοίκων στα Βαρώσια και ο σφετερισμός περιουσιών Ελληνοκυπρίων, ενώ ζητεί την αποχώρηση των τουρκικών στρατευμάτων από το νησί και τον σεβασμό της Πράσινης Γραμμής. Τέλος, υπογραμμίζει ότι η προοπτική στενότερης συνεργασίας ΕΕ - Τουρκίας εξαρτάται από την πλήρη συμμόρφωση με τα κριτήρια της Κοπεγχάγης και την εποικοδομητική συμβολή της Άγκυρας στην επίλυση του κυπριακού, συμπεριλαμβανομένης της αποστρατιωτικοποίησης και της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

ΔΗΛΩΣΗ ΤΟΥ ΕΙΣΗΓΗΤΗ:

Ο εισηγητής της έκθεσης, Νάτσο Σάνσεθ Αμόρ, δήλωσε ότι «η διαδικασία ένταξης της Τουρκίας στην ΕΕ δεν μπορεί να επανεκκινηθεί υπό τις τρέχουσες συνθήκες». Τόνισε ότι εδώ και 10 χρόνια «περιμένουμε καλά νέα» από την Τουρκία, όμως καταγράφεται «απόλυτη έλλειψη βούλησης» συμμόρφωσης με τις ευρωπαϊκές αρχές. Υπογράμμισε ότι «πλέον η Τουρκία είναι μια πραγματικά αυταρχική χώρα»

και διερωτήθηκε «τι δουλειά μπορεί να έχει στην ΕΕ μια αυταρχική χώρα», σημειώνοντας ταυτόχρονα ότι υπάρχει κοινωνία πολιτών που επιθυμεί δημοκρατία και όχι απολυταρχισμό. Τόνισε ότι «δεν θέλουμε να σκοτώσουμε και την τελευταία τους ελπίδα», αλλά ότι το κράτος δικαίου και τα ανθρώπινα δικαιώματα είναι προϋποθέσεις για την ΕΕ.

Ο ίδιος, πρόσθεσε ότι είναι αναγκαίο να οικοδομηθεί ένα λειτουργικό πλαίσιο συνύπαρξης με την Τουρκία, όμως σε αυτή την προσπάθεια, η Ελλάδα και η Κύπρος συνιστούν κρίσιμους και αναπόσπαστους πυλώνες της σχέσης. Όπως είπε, τα ζητήματα ασφάλειας και άμυνας παραμένουν κομβικά, ωστόσο, είναι σαφές ότι εξακολουθούν να υφίστανται σοβαρά ελλείμματα εμπιστοσύνης και αποκλίσεις από τις αρχές της καλής γειτονίας, τα οποία πρέπει να αντιμετωπιστούν με ουσιαστικό τρόπο.

Πηγή: ΑΠΕ-ΜΠΕ